

Gud har lagt sin Velsignelse paa de frie Folk

Taler

Ole Valstad

Dato

17 mai 1832

Sted

Vormstad

- 1 Ifølge Wergeland "oplæste Bonden Ole Valstad følgende af ham Selv forfattede, skjøndt vel noget omskrevne Tale:

17de Majens Frugt er Norges ædleste og herligste. Medborgere og
5 Medborgerinder! skulle vi ikke fryde os ved den? Vore Grane bære Dalere og
vore Agre Renter; men Friheden -- Eidsvoldspalmen -- bærer vor Lykke og vor
Stolthed. Vi hvile i dens Skygge Aaret rundt; men i Dag ville vi reise os op med
det hele Normannafolk, og betragte dens herlige Krone med de 112 straalende
Qviste! -- Den Tid er kommen med den stigende Oplysning, da Tanken om
10 17de Mai gaaer oplivende igjennem Normandens Hjerte; og der gives ikke noget
Hoved mere, hvorigjennem den zitrer som en rød Skygge. Det nytter ikke
Feigheden længere at regne siden Fryderaabene hørtes tydeligen: Fryderaabene
over at Norge da sønderskar det danske Aag, og med reddet Ære og Frihed
hengav sig i en nu prøvet lykkelig Forening med Broderriget.

15

Tænker paa Pohlen, Normænd -- hvorledes det kjæmpede for Det, vi vandt,
døde for Det, vi leve for! Ogsaa det sammenkaldte en Nationalforsamling
ligesom den, der idag 18 Aar holdt
20 Norges Velvære imellem sine Hænder; men hvor er den og dens Arbeide? I det
øde Land tør man ikke erindre Fædrelandsvennerne, og der læses ingen
Grundlov, men en fremmed Tyrans
Pennestrøg -- de samme, der udslette Landets Navn og bandlyse Helteskarernes
Levninger.

25

Men vi? hvorledes maale vor Skjebne med dette Ærens og Skjændselens,
Heltomodets og Dødens og Elendighedens Land, over hvilket Forsynets Veje
synes at gaae i ligesaamange modstridige Krumninger som de Blodstrømme, der
overskylle det? Vor Skjebne har kun det tilfældes, at ogsaa vi stode med Vaaben

i Haand, mens vor Frihed skabtes. Og det var ikke med Tabet av det Storvirke,
som udførtes inde i Landet, medens Æren stod ved Lier og Matrand, at
Sværdene henlagdes. Norge beholdt sin Selvstændighed, og dets Grundlov, hvis
Mage knapt i hele Europa kan paavises, besvores af Broderfolkets Konge. -- Seer
35 dette var vor Skjebne! Den Lykke, hvorfor andre Folkeslag have maattet døe --
den blev vor.

Lader os takke Forsynet -- vor Gjeld er stor! Den kan kun afbetales med Dyder.
Lader os takke vor høitelskede Kong Carl Johan -- han vilde ikke herske over
40 nedværdigede Slaver! Lader os betale ham med Hengivenhed! Han har talt
Frihedens Sag høit i Europa, og han glæder sig naar hans norske Folk høster
Frugterne af Maisæden. Lader os gjengjelde ham med Hengivenhed! Den, der
har talt Frihedsevangeliet høit i Europa, vilde ikke herske over et Folk af Slaver,
ikke see et ædelt, nys gjenfødt Folk at døe heller end blot at vexle Aag. Og han
45 glæder sig, naar han seer sit Folk at høste Frugterne af Maisæden. Han veed, at et
Folk
maaler Kongens Ære efter sin Lykke.

Men lader os ogsaa paa denne hellige Dag ihukomme vor Kraft, Frisind,
50 Eendragtighed, Oprigtighed i Alt, Stræben efter Oplysning og fremfor Alt
Gudsfrygt; Frygt for den Gud, som har lagt sin Velsignelse paa de frie Folk mens
han lægger sine Straffedomme til Slavernes Elendighed, og ved sine
Forbandelser tugter dem til Frihed! Halelujah -- Han klæder ikke sine Aander
med Lænker! Halelujah -- Han hvæsser den retfærdige Vredes Øx med Lynet!
55 Halelujah -- Han har overstraalet det nedbøiede Norge herligst mellem
Landene! Hil os! Hil os! -- vi have hans Miskundheds ypperste Gave: den gyldne
Ving, hvorpaa Aanderne løfte sig.

Og visselig, Borgere og Borgerinder, disse Aander under norske Hærder have
60 løftet sig, og de have opløftet Norge med sig, saaat der staaer ligesom et pludselig
gjenfundet Æresskjold over mange Land! Det er saa, i hvad den forløbne Tids
Mennesker sige, som kun regne Lykke efter egen Gevinst, og Landets Lykke
efter de gamle Firemarks Dalere, som en bevæget Tid opkastede paa Strandene.
Det er saa -- seer blot udover Dalene, og seer den samme Folkemængde vrimle
65 som i Hakonernes Dage! seer det lysne i Skovene! og, fremfor alt, seer det lysne i
Hjernerne!

Der er ikke mere nogen norsk Bonde, som kan leve uvidende uden Skam og

70 Skade! Og berømmer Frihedens Overflod af Velsignelse, naar saameget Godt, som det vi ere i Besiddelse af, og nyde i daglig Vandel, har kunnet tilflyde os, uagtet Grundloven, med Hensyn til sin Anvendelse hidtil, med mere Grund lader sig ligne med den evindelig samme Form og Værd beholdende Diamant end med Lykkeringen, der evindelig lader sig forvandle i forskellige Goder!

75

Seer, og beundrer det fra Trældommens og Uvidenhedens Ægypten nys udvandrede fattige Folk, hvorledes det er viist og sagtmodigt nok til at anklage egen Vankundighed først og fremst fordi Lyksaligheden endnu ikke staaer i Forhold til de Forjættelser, Grundloven, den hellige Ark, indeholder! Et saadant
80 Folk skal vel ikke let ved voldsomme Omvæltninger erhverve sig Friheden; men det skal som det har gjort, vide bedst at benytte Begivenhedernes Gang, og det skal aldrig tabe det Erhvervede.

Despotiet under alle dets Former skal det ikke bekjæmpe anderledes end ved at
85 appellere til Loven -- denne ypperste, evigen lige retfærdige og værdige Konge over et Folk av Lovgivere. -- Hørte I dette Navn, Normænd? Det er eders Rang, I Odelsmænd! I Odelsbaarne, I Alle, saa høit skulle vi stræbe! Mindre er ikke denne Dags Fortjeneste end at den hævede Eder fra Trælle til frie Lovgivere. Erindrer den da med Fryd, og blander den Stolthed, hvormed I maae fremtræde
90 imellem Folkene, med den Ydmyghed, hvormed Himlens Velgjerninger maae modtages. -- -- Syttende Mai skede det, at Norge erklærede sig selvstændigt -- Syttende Mai -- --

(Skaaljubel)

95

Kilde

"Folkebladet, 29. mai 1832; Henrik Wergeland: Samlede skrifter, del III, bd.1", s. 351 - 354.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/gud-har-lagt-sin-velsignelse-paa-de-frie-folk>

100

105